Persrichtlijn 2013

de Rechtspraak

Persrichtlijn
2013

de Rechtspraak

Inhoudsopgave

1	**Dienstverlening aan journalisten**	4
2	**Informatie voorafgaand aan een rechtszaak**	6
3	**De zitting**	8
4	**Informatie over uitspraken**	15
5	**Naleving persrichtlijn**	18
	Bijlagen	19

1 Dienstverlening aan journalisten

1.1 De gerechten stellen journalisten in staat om hun werk te doen en zorgen voor faciliteiten in en rond de rechtszaal.

1.2 Journalisten die gebruik willen maken van de faciliteiten wordt (eenmalig) gevraagd om een kopie van een door de Rechtspraak geaccepteerde perskaart (de politieperskaart of de perskaart van de Nederlandse Vereniging van Journalisten). Overige perskaarten kunnen ter beoordeling aan het gerecht worden voorgelegd. Journalisten die niet over een door de Rechtspraak geaccepteerde perskaart beschikken, dienen eenmalig een protocol te ondertekenen (zie bijlage 1).

1.3 Ieder gerecht heeft een afdeling communicatie. Deze afdeling is – tenminste tijdens kantooruren – bereikbaar.

1.4 De afdeling communicatie is samen met de persrechter verantwoordelijk voor de woordvoering over rechtszaken en uitspraken. Het contact met de persrechter verloopt via de afdeling communicatie.

1.5 De afdeling communicatie is samen met het gerechtsbestuur verantwoordelijk voor de woordvoering namens het gerecht over alle zaaksoverstijgende onderwerpen. Het contact met het gerechtsbestuur verloopt via de afdeling communicatie.

1.6 De afdeling communicatie van de Raad voor de rechtspraak is verantwoordelijk voor de woordvoering over alle landelijke onderwerpen.

1.7 Het gerecht verstrekt op de website www.rechtspraak.nl algemene en actuele informatie aan journalisten.

1.8 Ieder gerecht werkt in beginsel mee aan het maken van documentaires en het geven van interviews. Aanvragen daartoe worden ingediend bij en gecoördineerd door de afdeling communicatie.

Toelichting bij 1.1 – 1.8

Deze richtlijn informeert journalisten over de medewerking die zij van de rechter en de gerechten mogen verwachten. Onder een 'journalist' verstaat de Persrichtlijn personen die op een zodanige wijze berichten publiceren dat deze voor iedereen toegankelijk zijn.
Op grond van de wet heeft de zittingsrechter te allen tijde de bevoegdheid tot het stellen van regels in verband met de orde ter zitting.

Veel zaken worden (enkelvoudig) afgedaan door een enkele rechter. Er zijn ook zaken die (meervoudig) door drie rechters worden beslist. In dat laatste geval beslist op grond van de wet soms de voorzitter over kwesties van openbaarheid, soms de drie rechters gezamenlijk. In deze richtlijn wordt steeds gesproken over de rechter als het gaat om enkelvoudige of (de voorzitter van) meervoudige combinaties.

Het is in Nederland niet gebruikelijk dat rechters hun eigen vonnis tegenover journalisten toelichten of anderszins spreken over wat er in een zaak op de zitting is gebeurd. De rechter 'spreekt door zijn vonnis' zoals dat heet. In de praktijk is dat echter niet altijd toereikend om de vragen die er over de rechtspraak rijzen, adequaat te beantwoorden. Daarom heeft elk gerecht een afdeling communicatie die onder meer zorgt voor een goede persvoorlichting. Een persrechter treedt op als woordvoerder. Een persrechter is een rechter die persvoorlichting als neventaak heeft en de betreffende uitspraak niet zelf heeft gedaan en geen deel uitmaakt van de combinatie die de betreffende uitspraak heeft gedaan.

Op www.rechtspraak.nl zijn alle adressen en telefoonnummers van de contactpersonen van de afdelingen communicatie van de gerechten te vinden.

2 Informatie voorafgaand aan een rechtszaak

2.1 De afdeling communicatie voorziet journalisten van informatie over komende en lopende rechtszaken.

2.2 Het gerecht stelt een week voor de zitting gratis zittingslijsten ter beschikking aan journalisten.

2.3 In strafzaken, voorlopige voorzieningen in bestuurszaken en in korte gedingen liggen dagvaardingen, verzoekschriften en beroepschriften uiterlijk één week voor de zitting onder embargo ter inzage voor journalisten. Hiervan zijn uitgezonderd zaken op het gebied van personen-, familie- en jeugdrecht en andere zaken die op wettelijke gronden achter gesloten deuren worden behandeld. Als dagvaardingen van zaken op kortere termijn dan een week worden aangebracht, worden deze stukken direct nadat de zaak is aangebracht ter inzage gelegd. Het embargo geldt tot het moment waarop de openbare behandeling is gestart.

Toelichting bij 2.1 – 2.3

De komende rechtszaken staan meestal uiterlijk één week voor de zittingsdatum vermeld op zogenoemde 'zittingslijsten'. Deze lijsten – in feite de agenda van een gerecht – geven aan welke zaken het gerecht binnenkort in een zitting zal behandelen. Ook rechtszaken die op grond van de wet achter gesloten deuren worden behandeld, staan in de regel op deze lijsten vermeld. Het betreft bijvoorbeeld zittingen op het gebied van het familierecht,

zoals echtscheidingen en ondertoezicht stellingen, zittingen op grond van de Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen, zittingen waarop faillissementsaanvragen worden behandeld en zittingen waar belastingzaken aan de orde zijn.

Het gerecht stelt de zittingslijsten gratis ter beschikking aan journalisten. Met uitzondering van de processtukken die onder 2.3 worden genoemd, liggen andere processtukken die de inhoud van het dossier in een rechtszaak vormen, niet ter inzage De wet verbiedt dat. Deze stukken zijn alleen ter inzage voor de procespartijen zelf, voor eventuele belanghebbenden en voor de gerechtsambtenaren.
Op de informatie op de zittingslijsten rust een embargo tot aan het moment dat de zaak in het openbaar wordt behandeld. Tot dan kunnen de dagvaardingen immers nog worden ingetrokken en heeft de rechtszaak in feite niet bestaan. De gerechten gaan er dan ook vanuit dat de pers voorafgaand aan zittingen vertrouwelijk omgaat met de verstrekte informatie.

2.4 De woordvoering over de loop van strafrechtelijke vooronderzoeken is de verantwoordelijkheid van het openbaar ministerie. Het gerecht is verantwoordelijk voor de voorlichting over voorgeleidingen bij de rechter-commissaris en de raadkamerbeslissingen.

2.5 Het gerecht kan mededelingen doen over raadkamerbeslissingen in het kader van de voorlopige hechtenis, bijvoorbeeld als journalisten al op de hoogte zijn van de zaak of de naam van de verdachte en/of het feit dat er een beslissing moet worden genomen over diens voorlopige hechtenis.

2.6 Ook kan het gerechtshof mededelingen doen over raadkamerbeslissingen in procedures over de (verdere) vervolging (artikel 12 Strafvordering), bijvoorbeeld als journalisten al op de hoogte zijn van de zaak of de naam van de beklaagde en/of van het feit dat de raadkamer hierover een beslissing moet nemen.

3 De zitting

3.1 De openbare zittingen zijn altijd toegankelijk voor journalisten.

3.2.1 Journalisten mogen tijdens de zitting tekstberichten via hun mobiele telefoon en/of laptop versturen. Het geluid van deze apparatuur moet tijdens de zitting zijn uitgeschakeld.

3.2.2 De rechter kan het versturen van tekstberichten tijdens de zitting beperken of verbieden, bijvoorbeeld als het versturen van tekstberichten belemmerend werkt voor een goede rechtspleging of voor een ordelijk verloop van de zitting.
De rechter motiveert zijn beslissing om het verzenden van tekstberichten te beperken of te verbieden in het openbaar tijdens de zitting.

3.3 Tijdens de zittingen kunnen tekeningen worden gemaakt.

3.4.1 Zonder toestemming is het verboden in gerechtsgebouwen om beeld- en geluidsopnames te maken. Journalisten die beeld- en geluidsopnames willen maken, melden zich vooraf bij de afdeling communicatie van het gerecht.

3.4.2 Voorafgaand aan de zitting, dan wel op de momenten die met de afdeling communicatie zijn afgesproken, wordt aan fotografen gelegenheid geboden foto's te maken.

3.4.3 In verband met een ordelijk verloop van de zitting worden beeldopnames gemaakt vanuit een vaste opstelling.

3.4.4 In verband met een ordelijk verloop van de zitting kan het gerecht bepalen dat een beperkt aantal cameraploegen wordt toegelaten en als voorwaarde stellen dat zij deelnemen aan een poolregeling.

Strafzittingen

3.5.1 Journalisten kunnen tijdens strafzittingen in ieder geval beeld- en geluidsopnames maken van de opkomst van de rechtbank, de opening van de zitting door de voorzitter, de voordracht van de tenlastelegging, de behandeling van de feiten, requisitoir, pleidooi, repliek en dupliek en van de uitspraak, behoudens uitzonderlijke omstandigheden.

3.5.2 Journalisten kunnen verzoeken opnames te mogen maken van andere delen van de strafzitting.

3.5.3 Tijdens de zitting mogen beeld- en geluidsopnames worden gemaakt van de professionele procesdeelnemers.

3.5.4 Er mogen geen beeld- en geluidsopnames worden gemaakt van getuigen, deskundigen, slachtoffers en publiek. Journalisten kunnen hen zelf verzoeken om toestemming voor het maken van beeld- en geluidsopnames. In uitzonderlijke omstandigheden kan de rechter het maken van beeld- en geluidsopnames desondanks verbieden.

3.5.5 Ook van de verdachte mogen zonder zijn/haar toestemming geen beeldopnames worden gemaakt. Zijn/haar stem mag wel worden opgenomen. In het geval dat de verdachte daartegen bezwaar maakt, kan de rechter het maken van opnames van de stem van de verdachte verbieden of beslissen dat de stem van de verdachte moet worden vervormd.

Overige zittingen

3.6.1 Journalisten kunnen beeld- en geluidsopnames maken van de gehele zitting, behoudens uitzonderlijke omstandigheden.

3.6.2 Tijdens de zitting mogen beeld- en geluidsopnames worden gemaakt van de professionele procesdeelnemers.

3.6.3 Van de partijen mogen zonder hun toestemming geen beeld- en geluidsopnames worden gemaakt. Journalisten kunnen hen zelf verzoeken om toestemming voor het maken van beeld- en geluidsopnames. In uitzonderlijke omstandigheden kan de rechter het maken van beeld- en geluidsopnames van niet-professionele procespartijen desondanks verbieden.

3.7 Journalisten kunnen verzoeken om (delen van) de zitting rechtstreeks te mogen uitzenden.

3.8 Als de rechter een verzoek voor het maken van beeld- en geluidsopnames van delen van een zitting en/of rechtstreekse uitzending afwijst, zal hij dit motiveren. Hierbij weegt hij het belang van de openbaarheid af tegen onder andere onderstaande belangen:

- het maken van beeld- en geluidsopnames mag geen belemmering vormen voor een goede rechtspleging (bijvoorbeeld voor de waarheidsvinding);
- de privacy van de procesdeelnemers moet zijn gewaarborgd;
- een ordelijk verloop van de zitting moet voldoende zijn gegarandeerd;
- de veiligheidsaspecten moeten voldoende gewaarborgd zijn.

Het gerecht publiceert de beslissing en motivering zo spoedig mogelijk op www.rechtspraak.nl.

3.9 Geluidsfragmenten waarin namen voorkomen dienen te worden aangepast door bijvoorbeeld de namen te wissen of te vervangen door een geluidssignaal.

3.10 Journalisten kunnen buiten de rechtszaal opnames maken op plaatsen in het gerechtsgebouw die door de afdeling communicatie van het gerecht zijn aangewezen.

Toelichting bij 3.1–3.10

De rechter kan wettelijk in alle zaken bepalen dat de zitting geheel of gedeeltelijk met gesloten deuren zal plaatsvinden, als de rechter van oordeel is dat dit in het belang van de goede zeden, de openbare orde of de veiligheid van de staat nodig is, dan wel indien de belangen van minderjarigen of de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van procesdeelnemers dit eisen of de openbaarheid het belang van de goede rechtspleging ernstig zou schaden.

De schrijvende pers doet sinds jaar en dag verslag van wat er zich op de zitting tussen de procespartijen en de rechter afspeelt. Ook tekenaars hebben van oudsher een rol in de rechtbankverslaggeving.
Journalisten kunnen door (korte) tekstberichten op internet te publiceren (al dan niet rechtstreeks) verslag doen van een rechtszaak. Door publicatie van een reeks van die berichten, kan iedereen via internet volgen hoe de rechtszaak verloopt.

De aanwezigheid van de schrijvende pers in de rechtszaal heeft niet of nauwelijks invloed op het proces. Ook tekstberichten waarin de journalist zijn indruk van de zitting weergeeft, worden als minder indringend ervaren dan beeld- geluids-opnames. Daarom zijn in deze richtlijn specifieke regels opgenomen voor het maken van beeld- en geluidsopnames.

Het maken van beeld- en geluidsopnames in de rechtszaal zou kunnen verhinderen dat de betrokkenen bij een rechtszaak zich niet vrij voelen om te spreken. Het kan daarbij niet alleen gaan om procespartijen zoals een verdachte, maar ook slachtoffers of (andere) getuigen van een misdrijf.
Deze druk kan het doel van de behandeling ter zitting – de waarheidsvinding – verstoren. Anderzijds zullen er ook betrokkenen zijn die de aanwezigheid van televisie- en radioverslaggevers aangrijpen om voor zichzelf een podium te creëren bij het grote publiek. Ook dat dient niet het doel van de zitting.
In dat soort gevallen kan verslaggeving door audiovisuele pers een goed verloop van het proces beïnvloeden.
Om het maken van beeld- en geluidsopnames tijdens de zitting zo min mogelijk storend te laten zijn, dienen opnamen vanaf een vast punt gemaakt te worden.

Aanbevolen wordt om, in verband met de voorbereidingstijd van de uitvoering van een verzoek, aanvragen voor het maken van beeld- of geluidopnames ten minste 24 uur voorafgaand aan de zitting te doen.

De rechter die de zitting leidt, is verantwoordelijk voor een goed verloop van het proces.
De rechter kan daarom, tegen de achtergrond van de belangen in deze richtlijn, bepalen dat van bepaalde onderdelen van de zitting geen beeld- of geluidsopnamen gemaakt mogen worden. De onderdelen van de zitting die procedureel van aard zijn of waar professionele procesdeelnemers zoals advocaten en officieren van justitie aan het woord zijn, mogen wel altijd worden opgenomen. Onder uitzonderlijke omstandigheden, bijvoorbeeld bij veiligheidsrisico's, kunnen verdergaande beperkingen worden gesteld. Voor de schrijvende pers geldt dit dus niet.

Wanneer delen van de behandeling ter zitting niet opgenomen mogen worden, zal die beslissing worden gemotiveerd.

Zittingen kunnen ook buiten het gerechtsgebouw plaatsvinden, zoals ter gelegenheid van een schouw of een comparitie ter plaatse. Ook die zittingen zijn in beginsel openbaar, uiteraard tenzij de wet daarop een uitzondering maakt, zoals bij zittingen op het vlak van het kinderrecht en de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen. Ook 'buitenshuis' is de rechter bevoegd tot het treffen van ordemaatregelen, waaronder het 'sluiten van de deuren'.

Wie in beeld?

Over het in beeld brengen van publiek en niet-professionele procesdeelnemers (zoals verdachten, andere procespartijen, getuigen, deskundigen of slachtoffers) geeft de richtlijn specifieke regels.
In beginsel wordt er vanuit gegaan dat de niet-professionele procesdeelnemers bezwaar hebben tegen opnamen en dat het maken van opnamen deze mensen zal beïnvloeden bij het afleggen van verklaringen en dus de waarheidsvinding en een goed procesverloop zal belemmeren. Daarom mogen deze mensen niet in beeld worden gebracht.
Maar deze niet-professionele procesdeelnemers kunnen toestemming geven om wel in beeld gebracht te worden. In die gevallen zal de rechter dat in de regel toelaten. De zittingsrechter dient hierover dan wel tevoren te worden geïnformeerd. In uitzonderlijke gevallen kunnen er belangen zijn om hiervan af te wijken.

Van verdachten in strafzaken mogen daarentegen in beginsel opnames worden gemaakt van de stem. Hierdoor kan er een vollediger beeld van de zitting

worden gegeven waarbij met name gedacht dient te worden aan de interactie tussen de rechter en verdachte. De verdachte blijft echter onherkenbaar voor het publiek. Een uitzondering kan gelden als de verdachte zelf geen bezwaar maakt tegen het filmen.
In het strafrecht geldt als absoluut uitgangspunt dat iemand onschuldig is, totdat de rechter zijn oordeel heeft uitgesproken ('de onschuldpresumptie'). Tijdens de behandeling van een strafzaak wordt daarom uitgegaan van de onschuld van de betreffende verdachte.

Zouden er voordat de eventuele veroordeling is uitgesproken, beeldopnames worden verspreid waaruit valt af te leiden wie de verdachte is, dan wordt vooruitgelopen op de uitspraak. Wanneer de betrokkene uiteindelijk door de rechter zou worden vrijgesproken, dan kan hij door de beelden waarop hij herkenbaar is in de media inmiddels al 'publiekelijk veroordeeld' zijn. Ook hier prevaleert dus het belang van een eerlijk proces.

Ook slachtoffers in strafzaken zullen vrijwel nooit in beeld gebracht mogen worden. Het gaat immers per definitie om kwetsbare procesdeelnemers die in de regel verklaringen van zeer persoonlijke aard afleggen. Uit oogpunt van bescherming van hun persoonlijke levenssfeer en evenzeer in het belang van een goed en eerlijk verloop van de strafzaak, mogen van hen geen opnamen gemaakt worden.

Professionele procesdeelnemers zijn rechters, griffiers, officieren van justitie, advocaten en overige professionele procesdeelnemers zoals procesvertegenwoordigers van overheidsinstanties in de bestuursrechtspraak, fiscale adviseurs, deurwaarders, medewerkers van de Raad voor de Kinderbescherming en de reclassering. Zij zijn nooit als privépersoon op een zitting aanwezig, maar altijd uit hoofde van hun functie. In beginsel wordt er vanuit gegaan dat professionele procesdeelnemers er geen bezwaar tegen hebben dat hun publieke optreden wordt opgenomen. Dat geldt vooral voor rechters en officieren van justitie, van wie het functioneren nu juist het onderwerp van de controle van de pers vormt. Daarom is het vanzelfsprekend dat zij, bij opnames van (delen van) de zitting, in beeld zullen komen. In uitzonderlijke gevallen kunnen er belangen zijn om hiervan af te wijken. Advocaten kunnen in uitzonderlijke omstandigheden bezwaar maken tegen het maken van beeld- en geluidsopnames. Dat geldt ook voor de andere professionele procesdeelnemers.

Publiek moet zich vrij voelen een zitting bij te wonen zonder de kans te lopen dat er beeld- en geluidsopnames worden gemaakt. Daarom is bepaald dat publiek niet in de zaal en ook niet in andere delen van het gerechtsgebouw mag worden gefilmd. Als het publiek zich met de pers wil verstaan, dan is daar buiten het gerecht alle mogelijkheid toe.

Bij zittingen die plaatsvinden in extra beveiligde zittingszalen kunnen andere (huis)regels gelden.

Bijzondere toegang voor journalisten bij een besloten zitting

3.11.1 De rechter kan bepalen dat een zaak, die volgens de wet achter gesloten deuren wordt behandeld toch geheel of gedeeltelijk openbaar is. Dit kan de rechter beslissen als zwaarwegende belangen bij openbaarheid daartoe aanleiding geven en de belangen van de procespartijen zich daartegen niet verzetten.

3.11.2 In enkele gevallen is de rechter op grond van de wet bevoegd derden bijzondere toegang te verlenen tot besloten zittingen. Ook journalisten kunnen hiervoor een schriftelijk gemotiveerd verzoek indienen bij de afdeling communicatie van het gerecht.

3.11.3 Indien de rechter bijzondere toegang verleent, beslist hij of en van welke onderdelen van de zitting beeld- en geluidsopnames mogen worden gemaakt.

3.11.4 Aan journalisten die bijzondere toegang krijgen tot een besloten zitting, kan worden gevraagd een protocol te onderteken met aanvullende richtlijnen.

4 Informatie over uitspraken

4.1 De gerechten publiceren op de dag van de uitspraak, onmiddellijk na het uitspreken daarvan, in geanonimiseerde vorm alle uitspraken waarvan bekend is dat daarvoor persbelangstelling bestaat op de site www.rechtspraak.nl. Publicatie kan niettemin geheel of gedeeltelijk achterwege blijven in gevallen waarin de wet in verband met zwaarwegende belangen van anderen een uitzondering mogelijk maakt.

4.2 Het gerecht verstrekt journalisten op verzoek een geanonimiseerd afschrift van uitspraken, voor zover de wet dat toelaat.

Toelichting bij 4.1 – 4.2

Dagelijks worden er in een gerecht vele tientallen uitspraken gedaan. Uit diverse wetsbepalingen volgt dat vrijwel alle uitspraken, na een openbare of een niet-openbare terechtzitting, in het openbaar worden gedaan. Beslissingen van de raadkamer, beschikkingen geheten, waarvoor een niet-openbare behandeling is voorgeschreven, worden daarentegen niet in het openbaar gedaan, zoals bijvoorbeeld bij de raadkamer die beslist over de voorlopige hechtenis van een verdachte. Datzelfde geldt voor de beslissingen van de rechter-commissaris.

Steeds vaker plaatst een gerecht de tekst van uitspraken die belangwekkend zijn of waarvan bekend is dat daarvoor belangstelling bestaat vanuit de pers, kort nadat de uitspraak is gedaan op de site www.rechtspraak.nl. Het is goed om daarbij een korte samenvatting te publiceren waarbij juridisch jargon wordt vermeden.

Bij de publicatie worden de namen van privé-personen uit de tekst gehaald, zodat de uitspraak geanonimiseerd op het internet staat. De anonimiseringsrichtlijn is te vinden op de site.

De op www.rechtspraak.nl gepubliceerde uitspraken blijven daar staan. Door de anonimisering wordt voorkomen dat de site in feite een verzameling wordt van (strafrechtelijke) justitiële gegevens over personen, en daarmee een verkapte vorm van hun justitiële documentatie. Verzoeken om afschriften van uitspraken moeten worden ingediend bij de afdeling communicatie.

Voor het verstrekken van (afschriften van) uitspraken aan anderen dan de betrokkenen bij een rechtszaak, zoals journalisten, geeft de wet regels. Het gaat dan om de artikelen 28 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, artikel 365 van het Wetboek van Strafvordering, artikel 8:79 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 27g van de Algemene wet inzake rijksbelastingen. De gemeenschappelijke hoofdlijn van deze bepalingen is dat een gerecht uitspraken verstrekt aan derden die daarom vragen, tenzij de belangen van degenen die als procespartij, als verdachte, getuige, slachtoffer of anderszins bij de zaak betrokken zijn, zich daartegen verzetten. Voorstelbaar is dat met publicatie van uitspraken vele, mogelijk vergaande details over het privéleven van mensen, hun psychische gesteldheid en andere aspecten van persoonlijk leven, in de openbare sfeer worden gebracht. Het is evident dat dit de belangen van die betrokkenen kan schaden. Het is ook om die reden dat uitspraken geanonimiseerd worden voordat ze op www.rechtspraak.nl worden gezet. Journalisten die een zaak op de voet volgen, weten overigens toch wel om welke zaak het gaat. Daarentegen is het voor anderen, die de personalia van de betrokkenen niet kennen, niet te herleiden wie het betreft.

Op grond van genoemde wetsbepalingen kunnen ook uitspraken die niet op www.rechtspraak.nl zijn gepubliceerd of uitspraken die in het verleden zijn gedaan, worden opgevraagd. Bij dit soort verzoeken moet steeds een belangenafweging worden gemaakt, zoals de wet dat voorschrijft. Deze afweging wordt – vooral in strafzaken – steeds weerbarstiger naarmate er meer tijd verstrijkt. Men heeft dan inmiddels een opgelegde straf uitgediend en daarmee, gezien de bedoeling van straf in ons rechtssysteem, dus ook 'geboet' voor zijn misdaden. Een hernieuwde openbaarmaking van de oude veroordeling gaat aan dat beginsel voorbij en kan dus als een dubbele bestraffing worden ervaren. Voor uitspraken in civiele zaken of bestuursrechtelijke zaken ligt dat iets minder zwaar, maar ook daar

is denkbaar dat men – hoewel de situatie sindsdien heel anders is geworden – als het ware kan blijven worden achtervolgd door een rechterlijke uitspraak uit het verleden.

Anderzijds doen zich situaties voor waarin journalisten behoefte hebben aan informatie over eerder gedane uitspraken over een bepaalde persoon. Te denken valt aan de verslagen van eerder afgesloten faillissementen, in geval er opnieuw sprake is van een faillissement waarbij dezelfde personen zijn betrokken of aan iemand die na beëindiging van de maatregel ter beschikking stelling (tbs) opnieuw een strafbaar feit begaat.
Dan kan het, mede uit oogpunt van controle op de rechtspraak, van belang zijn dat duidelijk wordt op welke wijze toezicht is gehouden of is geoordeeld dat de maatregel beëindigd kon worden.
Bij dit onderwerp zijn de omstandigheden van het betreffende geval allesbepalend.
Er wordt naar gestreefd om bij de afdelingen Communicatie concrete voorbeelden van verzoeken en daarop genomen beslissingen te verzamelen en te plaatsen op Intro, zodat op dit gebied landelijk zoveel mogelijk een zelfde lijn wordt getrokken.

5 Naleving persrichtlijn

5.1 Het gerechtsbestuur ziet toe op een correcte naleving van de persrichtlijn. Journalisten die klachten hebben over de toepassing van de persrichtlijn kunnen zich wenden tot het gerechtsbestuur van het betreffende gerecht.

5.2 Het gerecht ziet toe op correcte naleving van de met journalisten gemaakte afspraken.
In geval die afspraken niet correct worden nagekomen door de journalist, kan het gerechtsbestuur besluiten tot het nemen van maatregelen. Daarbij wordt onder meer de aard en de ernst van de gemaakte overtreding in beschouwing genomen. Het gerechtsbestuur kan volstaan met een waarschuwing of een journalist uitsluiten van de door het gerecht verstrekte faciliteiten voor bepaalde of onbepaalde duur.
De andere gerechten en de Raad voor de rechtspraak worden geïnformeerd over de getroffen maatregel.

Bijlage 1

Aanvraagformulier persfaciliteiten

Ondergetekende

Naam _____

Adres _____

Telefoonnummer _____

E-mailadres _____

Medium _____

Adres _____

Telefoonnummer _____

E-maildres _____

vraagt toegang tot de verschillende faciliteiten die de gerechten journalisten bieden.

Gevraagd wordt om

○ een abonnement op de persrol;
○ inzage in de inleidende processtukken;
○ het maken van audiovisuele opnames in de rechtszaal.
(s.v.p. aankruisen van welke faciliteit u gebruik wilt maken)

U dient een kopie van uw legitimatiebewijs met herkenbare foto bij te voegen.

2 De gerechten wijzen u erop dat zij een Persrichtlijn hebben vastgesteld. Deze Persrichtlijn biedt aan de medewerkers van de gerechten – en daarmee aan de pers – inzicht in de belangen die bij de openbaarheid van rechtspraak spelen en hoe en door wie die belangen worden afgewogen. Naast het belang van de openbaarheid, dienen de gerechten er ook zorg voor te dragen dat de privacy van de betrokkenen die aanwezig zijn in de gerechtsgebouwen of wier namen zijn vermeld op processtukken, wordt gewaarborgd en niet onnodig wordt geschaad. De gerechten gaan ervan uit dat u van deze Persrichtlijn (te vinden op www.rechtspraak.nl/actualiteiten/informatie voor de pers) kennis heeft genomen.

3 Ondergetekende garandeert dat een embargo op openbaarmaking van de informatie wordt nageleefd totdat de zaak op de openbare zitting aan de orde is gesteld.
Ondergetekende draagt er zorg voor dat bij het gebruik en de publicatie van de informatie de privacy van alle betrokkenen wordt gerespecteerd.

4 Het gerecht behoudt zich het recht voor om bij overtreding van de regels in dit protocol ondergetekende uit te sluiten van het gebruik van de ter beschikking gestelde faciliteiten.

Handtekening:

Colofon

De persrichtlijn is op initiatief van de communicatieadviseurs en persrechters opgesteld. De persrichtlijn is vastgesteld door de Presidentenvergadering.

Samenstelling
- F.W.H. van den Emster, voorzitter Raad voor de rechtspraak
- R. Ellerbroek communicatieadviseur rechtbank Rotterdam
- A.E.M. van Knippenbergh, communicatieadviseur Raad voor de rechtspraak
- E .J. van der Molen, president rechtbank Alkmaar
- A. P. Pouw, communicatieadviseur rechtbank Amsterdam
- E. A. G. M. van Rens, persrechter rechtbank `s-Gravenhage
- M.L.H.E. Roessingh, persrechter gerechtshof Arnhem
- D. Vergunst, persrechter rechtbank Zutphen
- G.J. Verhoog, teamhoofd communicatie Raad voor de rechtspraak
- M. H. Verweij, communicatieadviseur gerechtshof `s-Gravenhage
- I. Westenenk, communicatieadviseur rechtbank `s-Hertogenbosch
- A.R. van der Winkel, president rechtbank Almelo

Uitgave
Raad voor de rechtspraak
Afdeling communicatie
Postbus 90163
2509 LP Den Haag
070 – 361 9712
voorlichting@rechtspraak.nl

Maart 2013

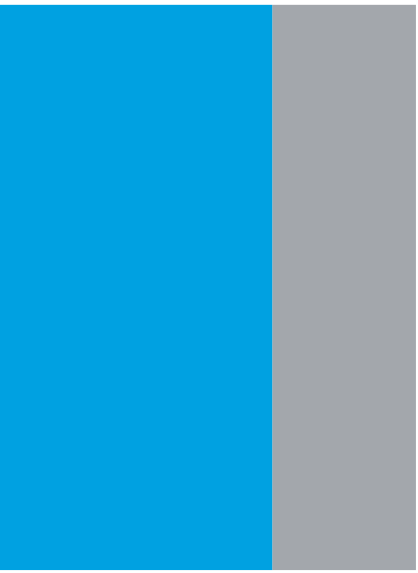

Maart 2013